

Rigsdagstidende.

1852. Forhandlingerne paa Landstinget. № 145.

Tredie Sæssion.

76de Møde.

Mandagen den 9de Februar.

(Forts.)

Ordføreren (Dahl): Udvalget har, saaledes som Betænkningen udviser og som jeg for det høitærede Thing ved Sagens foregaaende Behandling har tilladt mig at anføre, troet, at en høj Grad af Billighed talte for, at man udvidede den Tid, Regjeringen havde bestemt, inden hvilken Møllenæringen aldeles skulde frigives. Det er ifølge disse Billighedsgrunde, at vi have troet, at der var Anledning til at lade denne Tid være 15 Aar, og altsaa foreslaae, at 1857 forandres i Paragraphen til 1867. Derimod kan Udvalget ikke tiltræde de to Ændringsforslag, som ere stillede af tvende ærede Medlemmer af Thinget, nemlig af den 2den Landsthingsmand for 7de Kreds (Nyholm) og den 2den Landsthingsmand for 8de Kreds (Tang). Det forekommer nemlig Udvalget, hvad det sidstnævnte Ændringsforslag angaaer, at, naar man vil give en Lov om Møllenæringen og i denne optage saa mange og vigtige Bestemmelser, hvoraf en stor Deel er til Fordeel for Møllerne, maa man ogsaa have en Tidsgrænse, inden hvilken Møllenæringens Ordning skal være tilende. Det Samme gjælder tildeels ogsaa om det førstnævnte Forslag, som er stillet af den 2den Landsthingsmand for 7de Kreds (Nyholm). Det er ogsaa der stillet aldeles hen i det Usikre, hvorledes der indtil Aaret 1867 skulde forholdes. Vel er det i visse Henseender rigtigt, da endel af de Fordele, som ved Loven ere tilfikkede Møllerne, til den Tid skulle bortfalde; men det forekommer dog Udvalget ikke at være hensigtsmæssigt nu at give saadanne Fordele til Møllerne og saa igjen sige, at det i sin Tid, ved Lov, nærmere skal afgjøres, hvorledes der dermed skal forholdes.

Forøvrigt gif det vist heller ikke an, hvis man vilde gaae ind paa dette Forslag, at ophæve Møllelaugs-Artiklerne af 15de Januar 1684; thi, naar man gjorde det, ophævede man ogsaa den Tært, som er sat for Møllerne. Var Møllenæringen altsaa ikke frigiven, og der ingen Tært var, saa synes det, at Børgerne og Enhver, der maatte lade male, vare stillede i en saameget uheldigere Stilling.

Schytte: De Afstemninger, som ville finde Sted i Anledning af § 14, ville, efter mit Skjøn, for Størstedelen afgjøre denne Sags Skabne her i Thinget; thi deraf kan det afhænge, om nogen Lov overhovedet udkommer. Naar man ikke eenfaldigt vil hænge ved Meninger, men samvittighedsfuldt vil afsøie Alt, hvad der foreligger for og imod Sagen, saa troer jeg virkelig, at denne, ikke lidet indviklede, Sag fremtvinger saare mange Spørgsmaal, hvis Løsning ingenlunde er let. I detmindste har der for mig, idet jeg har arbejdet mig igjennem Sagen, opstillet sig mangfoldige Tvivl. Den usikre og svævende Tilstand, hvori Møllerne for Tiden factiff befinde sig her i Landet, er vistnok lidet ønskelig. Paa den ene Side staae dernæst de Krav, som saavel af statsøkonomiske Grunde, som af Hensyn til hele vor Udvikling opstilles som naturlige, hensigtsmæssige, ja nødvendige. Paa den anden Side staae Møllerne rundt om i hele Landet med deres Adkomstbreve i Hænderne, paaberaabende sig deres kjøbte og betalte Eiendomme, deres lovligt erhvervede og tilskjødede Rettigheder, paaberaabende sig de store Tab og den fuldkomne Ruin, som for dem vilde være en Følge af Lovens Emanation, og fordrende Grøntatning for alt dette. Jeg vil her i Forbigaaende bemærke, at jeg, for Møllernes egen Skyld vilde ønske, at de ikke med slet saa stærke Farver havde udhævet disse Omstændigheder; thi jeg troer vel, at der er meget Begrundet